

Groen gas verdient debat op basis van feiten: mestvergisting is een doekje voor het bloeden

Een melkveehouderij nabij natuurpark de Groote Peel. ANP

In een opiniebijdrage in De Limburger presenteren Fons Kersten en Theo Coumans (bestuursleden LLTB) mestvergisting als een oplossing voor het mestoverschot en als een stap richting duurzaamheid. Wie de feiten kent, weet dat deze voorstelling onjuist is. De auteurs noemen mest een ‘natuurlijke bron van voedingsstoffen’. Dat klopt, maar verhult het echte probleem: Nederland produceert structureel meer mest dan bodem, water en natuur kunnen verwerken. Dat komt simpelweg door een te grote veestapel. De LLTB stelt dat ‘minder dieren’ een ‘eenvoudig

antwoord' is. Dat is het inderdaad: de enige effectieve en hoogstnoodzakelijke maatregel om waterkwaliteit, natuurherstel en klimaatdoelen te halen. Minder dieren is de enige manier om de mestproductie te verlagen. Dat blijkt uit rapporten van het PBL, RIVM en de Europese Commissie.

Misleidend

Bij mestvergisting gebeurt het volgende: organische stof in mest wordt afgebroken door bacteriën, dit levert biogas (methaan + CO₂) op. Maar stikstof, fosfaat, kalium en zware metalen blijven achter in de reststroom. Vergisting lost het mestprobleem dus niet op. Toch presenteren de LLTB-bestuurders dit als 'kringlooplandbouw'. Dat is misleidend. Een echte kringloop is kleinschalig, regionaal gesloten en ecologisch begrensd. De huidige veehouderij is dat bij uitstek niet. Jaarlijks wordt 12 tot 14 miljard kilo aan veevoergrondstoffen geïmporteerd en wordt voor bijna 9 miljard euro aan vlees geëxporteerd. Resultaat: een mestoverschot van 25 miljoen kilo fosfaat! Daar valt niet tegenaan te vergisten. Mestvergisten is een 'verdienmodel', het mestoverschot veroorzaakt juist een kringloopprobleem. De oorzaak van het mestprobleem

wordt door mestvergisting niet aangepakt maar gefinancierd.

De auteurs stellen dat we als samenleving moeten 'investeren in oplossingen voor maatschappelijke opgaven' (lees oplossen van het mestprobleem). De werkelijkheid is dat de belastingbetaler opdraait voor subsidies op groen gas, garanties voor installaties, toezicht, handhaving en netaansluitingen. De baten komen terecht bij dezelfde sector die het mestoverschot veroorzaakt. Niet de vervuiler betaalt, maar de burger.

Het LLTB-artikel rept helaas met geen woord over de structurele overschrijding van nitraatnormen, de dramatische achteruitgang van natuur en biodiversiteit en de druk op drinkwaterbronnen. Voor waterschappen, natuurorganisaties en drinkwaterbedrijven zijn dit enorme problemen. Zolang mestvergisting wordt gebruikt om een te grote veestapel overeind te houden, blijven waterkwaliteit, natuur en biodiversiteit onder druk staan en blijft de maatschappelijke rekening stijgen.

Ook het argument dat mestvergisting energiezekerheid biedt, houdt geen stand. De energieopbrengst per ton mest is laag, de CO₂-winst onzeker door lekverliezen en

transport, en de frauderisico's zijn aantoonbaar groot, zoals blijkt uit recente ILT-rapportages. Echte energiezekerheid komt van isolatie, energiebesparing, warmtenetten, zon, wind en geothermie - niet van het subsidiëren van een mestoverschot. Gelukkig is er een groeiende groep boeren (hopelijk ook LLTB-lid) die wél toekomstgericht werkt: ondernemers die investeren in bodemkwaliteit, waterbescherming, emissiereductie en échte kringlooplandbouw binnen ecologische grenzen. Zij verdienen waardering. Zij laten zien dat landbouw zonder afhankelijkheid van mestvergisting mogelijk is. En economisch kansrijker dan het huidige onhoudbare en economisch nagenoeg failliete landbouwsysteem dat slechts 1,4 procent van het BBP vormt.

Greengassing

Groen gas kan een (kleine) bijdrage leveren, maar mag geen alibi zijn om een onhoudbaar landbouwsysteem te handhaven. Een eerlijk debat begint met het erkennen van de feiten: Nederland heeft een mestoverschot door een te grote veestapel, met grote gevolgen voor water, natuur, klimaat én mens. Mestvergisting lost dat niet op en mag daarom niet worden verpakt als duurzame oplossing. Mestvergisting is een doekje voor het bloeden,

greenwashing of greengassing zo u wilt. Mijn fractie wil systeemverandering: minder dieren, schoner water, gezonde natuur en een energievoorziening die niet leunt op het in stand houden van problemen.

Peter Freij is fractievoorzitter van Water NATUURLijk in Waterschap Limburg.